



دفتر مجلس انصار اللہ بھارت

Office Of The Majlis Ansarullah Bharat

Mohallah Ahmadiyya Qadian-143516, Distt.Gurdaspur (Punjab) INDIA



Mob:9682536974, E-Mail.: ansarullah@qadian.in

ਮੁਹੱਲਾ ਅਹਮਦੀਆ ਕਾਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਸਰਯਾ ਬੇਅਰੇ ਮਾਉਨਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਦੁਆਵਾਂ ਦੀ ਤਹਰੀਕ

ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਨ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮਸਰੂਰ ਅਹਮਦ ਖਲੀਫਾ ਤੁੱਲ ਮਸੀਹ ਅਲ-ਖਾਮਿਸ ਅੱਯਾਦਹੁੱਲ੍ਹਾ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸਰਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼, 07 ਜੂਨ 2024 ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਟਿਲਫੋਰਡ, ਯੂ.ਕੇ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ. مَلِكٌ يَوْمَ الدِّينِ. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ. غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

ਤਸਹੁੱਦ, ਤਾਉਜ਼ ਤੇ ਸੂਰਤੁੱਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਸਰਯਾ ਬੇਅਰੇ ਮਾਉਨਾ ਦੇ ਪਿਛੇਕੜ ਸੰਬੰਧੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਲਿੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਬੀਲਾ ਸੂਲੈਮ ਅਤੇ ਗੱਤਫਾਨ ਅਰਬ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਜਦ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਰੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ ਬਾਜ਼ ਰੱਖਦੇ ਸਨ । ਕਬੀਲਾ ਬਨੂ ਆਮਿਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਦਾਰ ਅਬੂ ਬਰਾਅਮ ਆਮਿਰੀ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ । ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੌਕ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ । ਪਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ । ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਭੇਜਣ । ਜੇ ਨਜਦ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੀ ਦਾਵਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ । ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਨਜਦ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ । ਅਬੂ ਬਰਾਅਮ ਨੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ । ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਹਾਬਾ ਦੀ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਨਜਦ ਵੱਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ । ਬੁਖਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਅਲ ਅਤੇ ਜਕਵਾਨ ਆਦਿ ਦੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਦਦ ਲਈ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਿਨਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ । ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਭੇਜੀ ਸੀ । ਹੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬੂ ਬਰਾਅਮ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਇਆ ਹੋਵੇ । ਸੋ, ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ

ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਸਫ਼ਰ 04 ਹਿਜਰੀ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ਰ ਬਿਨ ਅਮਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 70 ਸਹਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਭੇਜੀ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਕਰੀਬ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਵਿਧਵਾਨ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਨ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਦਾਵਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ।

ਇਸ ਸਰਯਾ ਸੰਬੰਧੀ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਜੇ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਤੁਫੈਲ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿੱਖਿਆ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਹਰਾਮ ਬਿਨ ਮਲਹਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਬਿਨ ਕਾਅਬ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਨਜ਼ਰ ਬਿਨ ਮੁਹੱਮਦ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਤੁਫੈਲ ਦੇ ਕੋਲੁ ਗਏ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ । ਪਰ ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਹਰਾਮ ਬਿਨ ਮਲਹਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਕੀ ਈਰਖਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਨੂੰ ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਨੇਜੇ ਦਾ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਢੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਹਰਾਮ ਬਿਨ ਮਲਹਾਨ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਨ : ਅੱਲਾਹੁ ਅਕਬਰ ਕਾਅਬੇ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸੌਂਹ ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁਰਾਦ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ । ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਤੁਫੈਲ ਨੇ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਦੇ ਕਤਲ ਉੱਤੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਦ ਕਬੀਲਾ ਆਮਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਜਮਾਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ । ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੰਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਮਿਰ ਨੇ ਕਬੀਲਾ ਬਨੂ ਸੂਲੇਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਨੂ ਰਾਅਲ, ਜ਼ਕਵਾਨ ਅਤੇ ਅਸਯਾ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਅਤੇ ਬੇਬੱਸ ਜਮਾਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਜੱਦ ਉਹਨਾਂ ਵਹਸ਼ੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਨਹੀਂ । ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਈ ਆਏ ਹਨ । ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ।

ਇਸ ਸਰਯਾ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਫੂਹੇਰਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇੰਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤੇ ਗੁਲਾਮ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਜ਼ਰਤ ਮਦੀਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ । ਇਹ ਵੀ ਬੇਅਰੇ ਮਾਊਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ । ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਤੁਫੈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਆਮਿਰ ਬਿਨ

ਫੂਹੇਰਾ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਦ ਆਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ । ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ । ਫਿਰ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ।

ਇਹ ਹਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਿਆ । ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸਹਾਬਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਹ ਦੂਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਾਡੇ ਰੱਬ ! ਸਾਡੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ । ਸੇ, ਰੱਬ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਫੂਹੇਰਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਬਾਰ ਬਿਨ ਸਲਮੀ, ਜੋ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ । ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਮੈਂ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਫੂਹੇਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅਚਨਚੇਤ ਨਿਕਲਿਆ : ਕਾਅਬੇ ਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਕਸਮ ! ਮੈਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਗਏ । ਮੈਂ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਆਖਿਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ? ਮੈਂ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰੱਬ ਦੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਇਸ ਸਰਯਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਹਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਫਿਰ ਵੀ 29 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹਨ । ਜਿੰਦਾ ਬਚਣ ਵਾਲੇ ਸਹਾਬੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਯਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹਾਬਾ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਰ ਬਿਨ ਉਮਯਾ ਜ਼ਮਰੀ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ਰ ਬਿਨ ਮੁਹੱਮਦ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਸਨ । ਮਨਜ਼ਰ ਲੜਕੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ । ਜੱਦਕਿ ਆਮਿਰ ਬਿਨ ਤੂਫੈਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਮੰਨਤ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਰ ਦੇ ਕਬੀਲਾ ਮੁਜ਼ਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਅਰਬ ਦਸਤੂਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਵਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ । ਇੱਥੋਂ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਰ ਬਿਨ ਉਮਯਾ ਰਜ਼ੀ ਅੱਲਾਹ ਅੰਨਹੁ ਨੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਬਨੂ ਆਮਿਰ ਜਾਂ ਬਨੂ ਸੂਲੇਮ ਦੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਜੱਦਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਬੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਧੀ ਹੇਠਾਂ ਅਮਨ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਜਿਸ ਦਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਸੇ, ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਬਹਾ ਦਿੱਤਾ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਅਤੇ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਦੇ ਸਹਾਬਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਰਜ਼ੀਅ ਅਤੇ

ਘਟਨਾ ਬੇਅਰੇ ਮਾਉਨਾ ਦੀ ਖਬਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਸਦਮਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਸਦਮਾ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਹੋਇਆ।

80 ਸਹਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇੰਝ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਕਤਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸਹਾਬੀ ਵੀ ਉਹ ਜੋ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਹਾਫ਼ਜ਼ ਸਨ। ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਖਬਰ 80 ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖਬਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ **انا لله وانا اليه راجعون** ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਅਬੂ ਬਰਾਅ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਰਜੀਅ ਅਤੇ ਬੇਅਰੇ ਮਾਉਨਾ ਦੇ ਬਾਦ ਆਪ ਸੱਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵੱਸਲਮ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਦੇ ਕਯਾਮ ਵਿੱਚ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਕਬੀਲਾ ਰਾਅਲ ਅਤੇ ਜਕਵਾਨ ਅਤੇ ਅਸਯਾ ਅਤੇ ਬਨੂ ਲਹਯਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਇਹ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਮੇਰੇ ਆਕਾ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਰੋਕ। ਜੇ ਤੇਰੇ ਦੀਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਬੇਗੁਨਾਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਬਹਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਾਅ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਹਜ਼ੂਰੇ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਹਰੀਕ ਕਰਨਾ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਲਈ ਦੁਆਵਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਰੱਬ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਦੇ ਜਲਦ ਸਮਾਨ ਕਰੇ। ਮਾਸੂਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਸਹਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਦੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ। ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਰਹਿਮ ਕਰੇ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕਰੋ। ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਏ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਹਮਦੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੁਆ ਕਰੋ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਬ ਰਹਿਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਏ।

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! الْحَمْدُ لِلّٰهِ مُحَمَّدًا وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَكُوُّ كُلَّ عَلِيٍّ وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِيَ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَنَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ عِبَادَ اللّٰهِ رَحِمَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِتْيَا ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ اذْكُرُوا اللّٰهَ يَذْكُرْكُمْ وَاذْعُوْا يُسْتَجِبْ لَكُمْ وَلِذِكْرِ اللّٰهِ اَكْبَرُ